

ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΚΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΔΡΑΠΕΤΕΥΕΙ!

Ἡ φυγή τῆς Β. Οἰκογενείας.—Περιπέτειαι, ἀπρονοήσιαι, τρόμοι.—Εἰς τῆς Βεργέννας.—Ὁ Βασιλεὺς ἀναγκάζεται.— Ἡ σύλληψις του.—Τὸ Παρίσι ἀνάστατον.

Ἄλο καιρὸ πιά τὸ Παρίσι εἶχε ἀόριστοι νάμην πιστεύει τὸν καθημερινὸ θύλλο, ὅτι ὁ βασιλεὺς μὲ τὴν οἰκογένειάν του θὰ προσπαθούσε νὰ τὸ σώσει ἀπὸ τὴν προετοιμασθεῖσα, ὅπου ἡ δύναμις τῆς Ἐπαναστάσεως μεγάλου διαρκῆς ἐξουσιάζοντας τὴν δικήν του δύναμιν. Μὰ ἐπειδὴ δὲν ἐπαρματωμένο αὐτὸς ὁ θύλλος κόσμος δὲν ἐπίστευε πάλιν.

Ὡς τόσο ἡ Ἐπανάστασις εἶχε λάβει τὰ μέτρα τῆς Ἐξασοῦ ἐθνοφρονοῦ φροφουδοῦν τὸν Κεραμεῖο, ἡμέρα καὶ νύχτα ὁποῖο ἦσαν τοποθετημένοι πρὸς γὰρ πόρτα τοῦ ἀνακτορικοῦ κήπου καὶ ὁ ὅλη τὴν ἔκτασιν τῆς ταράτσας, γὰρ ἐκατὸ βήματα ἀόμοια καὶ κατὰ τοσοῦτο μέτρα τοὺς διαδρόμους τοῦ ἀνακτοροῦ. Καὶ ὁμοῦ ὅλα αὐτὰ δὲ μπόρεσαν νὰ ἐπιδοῦσαν νὰ προετοιμαστῆ ἡ δραπέτευσίς, πού συνετελέσθη τὴν νύχτῃ τῆς 19 πρὸς 20 Ἰουνίου.

Θὰ ἔβγαιναν ἀπὸ ἓνα διαμέρισμα πού ἔβλεπε στὴν ἀλλή τὸν πριγκίπων καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἔφρευαν γὰρ βράδι, στὶς 11, οἱ ἀνακτορικοὶ υπάλληλοι, τελειώνοντας τὴν ὑπηρεσίαν τους. Ἐνας φίλος τῆς Ἀλλῆς ὁ Σουρδὸς κόμης ντὲ Φέρεν θὰ ἐπαρμύθησε τὰ ἄλογα καὶ τὸ ἀμάξι. Μὰ, πρῶτῃ ἀπρονοήσιαι, πού μορφοῦσε νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴ ὅλων τῶν διαβατῶν, τὸ ἀμάξι εἶταν ὀλοκαίονοργο, πολυλυτελέ, μεγάλο καὶ μὲ ἐξῆ ἄλογα.

Ὁ ἀνεπαμύστῃς Μπουγιέ, στὸν ὁποῖο ἔλιπε ὁ Λουδοβίκος, προετοιμασμένος σχετικῶς εἶχε τοποθετήσει ἀποσπάσματα δραγῶνων γλυκαζιῶν ἀπὸ τὸ Σαλὸν ὅς τὸ Μονμεντί.

Γιὰ νὰ διασκορπισθῆ γὰρ ὑποψία ἡ βασίλισσα ἔδειξε τὸ βράδυ ἔβγῃσε περὶ τὸν ἀμάξι σὰς ἔξωτερὰ μπουλεβέρτα μὲ τὴν νύμφη τῆς καὶ τὸ Δελφίνα καὶ ἐπιστρέφει στὶς ἐνῆ. Ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια ἔδεικνυσε ὅπως πάντα, ὅλος ὁ κόσμος πῆγε νὰ κοιμηθῇ καὶ τὰ φῶτα ἔσβησαν.

Κατὰ τὴν μία παρὰ τέταρτο ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια εἶταν ἔτοιμη. Τέλος κατὰ τὴν μία ἔγινε ἡ ἀναχώρησις σὲ τρεῖς ὄμιλους. Ἡ πριγκίπισσα Ἐλισάβετ βγήκε πρῶτῃ μὲ τὴν πριγκίπισσα Ροαζιά. Ἡ γουβερνάντα τῶν πριγκίπων καὶ ντὲ Τουρζέλ, κρατώντας στὴν ἀγκάλια τῆς τὸ Δελφίνα νεύμενον κρατοῖσθαι ἀκολουθοῦσε σὲ εἰκοσι βήματα. Ἐἰς σωματωφίλας τῆ συνόδου. Στὴ μεγάλη ἀλλή ἔνας ἐθνοφρονοῦς τίς εἶδε, ἔτρεξε κοντὰ τοὺς καὶ τίς ἔκοιταξε. Τίς ἀναγνώρισε; Ἰωσὺ. Πάντως ὁμοῦ τίς ἄφησε καὶ ἔπερσαν. Ὁ πρῶτος αὐτὸς ἀπὸ τοὺς τέσσαρες δραπέτες, ὄμιλος συνάτησε τὸν κόμητα ντὲ Φέρεν, πού περιέμενε στο μικρὸ Καρουζέλ, μεταμφεσμένος σὲ ἀμαξὶ ἀπῶν σ' ἓνα ἀγοραῖο ἀμάξι.

Ὁ Λουδοβίκος ἀκολουθοῦμενος ἀπὸ δεύτερο σωματωφίλακα ἐγατελέμει μὲ τὴν σειρά του τὸ πάλαι. Καθὼς περνοῦσε ἀπὸ μιαν ἀλλή μὰ πόρτῃ ἀπὸ τὰ παυτοῦσα τοῦ ἔσπασε. Στάθηκε καὶ ἔτακτοποίησε ὅπως ὅπως τὰ παυτοῦσα του, ἀπὸ τὰ βλέμματα ἔως σκοποῦ ὁ ὁποῖος δὲν τὸν ἀναγνώρισε. Ἐβρῆσε καὶ αὐτὸς τέλος τὸ ἀμάξι τοῦ κόμητα ντὲ Φέρεν.

Ἡ βασίλισσα ὁμοῦ ἀγόρευσε νὰ ἐλθῇ καὶ ἐπὶ δεξιά λεπτὰ ἔξαρετικὴ συγγίνῃ ἐπικρατοῦσε γύρω ἀπὸ τὸ ἀμάξι τοῦ κόμητα. Ἡ Ὁ Λουδοβίκος XVI, ἡ Μαρία Ἄντουανέττα, ἡ πῶ ἀρσθὴ ἀπ' ὅλους, εἶχε μείνει τελευταία καὶ ἔβγῃσε συνοδευομένη ἀπὸ τὸ μικρῶτο ἀπὸ τρίτον σωματωφίλακα. Στὴν ἀλλή τὸ Καρουζέλ συνάτησε τὸν διοικητὴ τῆς ἐθνοφρονοῦς στρατηγὸ Λαφαγέτ, πού, μὲ σ' ἀμάξι του, ἐβράζε σπῆτι του. Ἡ βασίλισσα φοροῦσε μεγάλο καπέλο, τοῦ ὁποῖο οἱ γύροι τῆς ἐκρυβαν τὸ πρόσωπο. Ἡ βασίλισσα παραμόνοι ἡ ὁ Λαφαγέτ πέρασε χωρὶς νὰ τὴν ἀναγνώρισε. Μόλις γλύτωσε ἀπὸ τὸ Λαφαγέτ, ἄλλος κίνδυνος παρουσιάστηκε. Ὁ συνοδὸς τῆς βασιλείσεως σωματωφίλακα δὲν εἶξερε τοὺς δρόμους τοῦ Παρισίου, μὰ οὐτε καὶ ἡ βασίλισσα τοὺς εἶξερε περὶσσότερο. Ἐστράφη δεξιὰ, ἐκεῖ ὅπου ἔπρεπε νὰ στρίψουν ἀριστερὰ, διέσχισαν τὸ Λουβρὸ, τὴ βασιλικὴ γέφυρα καὶ ἐπλανήθησαν κἀμψοσθῆ ὅταν στὴν ὁδὸ τοῦ Μπακ καὶ στὶς ὄχθες τοῦ Σηκουάνα. Ἐβήθησαν τέλος πληροφωριεσ ἀπὸ τὸ σκοποῦ τῆς βασιλικῆς γεφυρώσεως, ὁ ὁποῖος τοὺς εἶδεξε τὸ σαστὸ δρόμο.

Σὲ λίγο ἡ βασίλισσα καὶ ὁ ὀδηγὸς τῆς ἔφρασαν στὸ ἀμάξι ὅπου βρισκόνταν ὁ βασιλεὺς, ἡ πριγκίπισσα Ἐλισάβετ, ἡ καὶ ντὲ Τουρζέλ, ὁ Δελφίν καὶ ἡ ἀδελφὴν του μὲ τὸν κόμητα ντὲ Φέρεν. Ὅλοι μαζί καθὼς ἦσαν ξεκίνησαν γιὰ τὸ Μπουτί ὅπου τοὺς περιέμενε ἓνα ἄλλο ἀμάξι καὶ δύο καμαριέρες. Ὁ ντὲ Φέρεν δὲν ἔβγῃσε τὸν πῶ σπύνοτο δρόμο φοβούμενος καμιά κακή συνάντησι. Ὅταν ἔφρασαν στὸ Μπουτί ἔμειναν ὅταν τὸ ἄλλο ἀμάξι θὰ τοὺς περιέμενε κοντὰ στὸ Σαιν Μαρτέν. Τὸ ἦσαν ἐκεῖ καὶ ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια μπόρεσε ἐπιτέλους νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ἀγοραῖο ἀμάξι, πού τὸ ἄρσαν ζευγὸν ὅπως εἶταν στὴν μέση τοῦ δρόμου. Στὸ καινοῦργο ἀμάξι πού ἀπάρταρε ἀνεβήσαν ὁ βασιλεὺς, ἡ βασίλισσα, ἡ πριγκίπισσα Ἐλισάβετ, ἡ καὶ ντὲ Τουρζέλ καὶ τὰ δύο παῖδια καὶ σ' ἐν' ἄλλο ἀμάξι πού βόησαν ἐκεῖ οἱ δύο καμαριέρες καὶ οἱ ἀποσκευές. Μὲ τοὺς τρεῖς σωματωφίλακες πού χρησιμεύον ὡς ἀμαξάδες ἦσαν ἐν ὄλο ἐντεκα ταξιδιώτες καὶ ἐντεκα ἄλογα, πρᾶγμα πού μορφοῦσε νὰ ξεκινήσῃ τοὺς συνομοφίλακες ἀπὸ τοὺς ὁποῖους περνοῦσαν καὶ νὰ

ἐλκόσῃ τὴν προσοχὴ καὶ τὸν ἐλάχιστα φιλοπόκοτον.

Ὁ Βασιλεὺς, τὸν ὁποῖον ἐφώναζαν ὁ ἄλλο Νευράν, φοροῦσε γαυζὸ καστοῦμι ὑπέρτομο, μὰ κατεῖχε στὸ ἀμάξι τιμητικὴ θέσι, στὸ πλευρὸ τῆς βασιλείσεως. Ἀπρονοήσιαι καὶ αὐτὸ. Στὸ Μονμεντί τοὺς ἔσπασε ὁ ζυγὸς ἐνὸς ἀμαξίου καὶ ἔφρασαν μισὴ ὥρα γιὰ νὰ τὸν ἀνακαταστήσουν. Λίγο μακρότερα ὁ βασιλεὺς θέλησε νὰ περπατήσῃ λίγο, ἡ βασίλισσα, τὰ παῖδια καὶ οἱ ἄλλοι ταξιδιώτες τὸν ἐμυθίσθησαν καὶ ἔτσι ἔφρασαν ἄλλη μισὴ ὥρα. Στὸ Σαλὸν, ἐνὸ ἄλλαξάν ἄλογα, ἔνας ἀνθρώπος τοῦ σταυλοῦ, κοιτώντας ἓνα ἀσμένειο σκουδὸ ἀντελήφθη ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς ταξιδιώτες ἔμοιαζε μὲ τὴν βασιλικὴν προσοπογραφίαν τοῦ νομάρτου. Μὰ ὁ δήμαρχος τοῦ χωριοῦ εἶταν βασιλόφορος καὶ ἀνάγκασε τὸν δημότη τοῦ αὐτοῦ νὰ σωσάσῃ.

Ὁ Μπουγιέ εἶχε λάβει ἐντομεταῦν ὅλα τὰ μέτρα. Τὸ πρῶτο ἀποσπασμά του περιέμενε τὸ βασιλεὺς στὸ Πόντ—ντὲ—Σομμεβίλ τὸ μεσημέρι. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἀποσπασματος ὁ καὶ Σοαζέλ μὲ βέλοποντας κανένα γόρτα καὶ μὲρος στὴν ὀχλοφθῆ τοῦ πλῆθους πού εἶχε ἐκπλαγεῖ ἀπὸ τὴν παρουσία τοῦ στρατοῦ του, ἀποφάσισε κατὰ τίς ἔξῃ τ' ἀπογευμα ν' ἀποσπῇ ἀπὸ καὶ καὶ νὰ πᾶει νὰ περιέμῃ στὶς Βεργέννας. Ὁ Λουδοβίκος XVI ἔφρασε μετὰ μισὴ ὥρα. Ἀπὸ καὶ, πληροφωρηθεὶς τὴν ἀναχώρησι τοῦ Σοαζέλ, ξεκίνησε γιὰ τίς Βεργέννας. Οἱ χωρικοὶ ἐκίνησαν τὴν ὥρα ἐβράζαν ἀπὸ τοὺς ἀγροῦς. Ὁ βασιλεὺς εἶχε τὴν ἀπρονοήσιαι νὰ κοιτᾷ ἀπὸ τὸ παραθυρκαὶ τοῦ ἀμαξίου. Ἐνας νέος ὀνοματὶ Ντυρου πού ἐσῆγχαζε στὶς λέσγες καὶ πού εἶταν ἐνήμερος τῶν φημῶν περὶ ἐπιτεμένης φυγῆς τοῦ βασιλέως τὸν ἀναγνώρισε καὶ εἶπε στὸ σπύνοτο του:

— Γουλιέλμ, νὰ ὁ βασιλεὺς.

Ἄμεσως καὶ οἱ δύο καθάλλησαν τ' ἄλογά τους καὶ ἔτρεξαν στὶς Βεργέννας ἀπὸ ἄλλο δρόμο συντομώτερο. Γιὰ νὰ ἐπιδοῦσαν τὸ βασιλεὺς νὰ περῇ ἀναποδοῦσαν ἓνα κίονο λοζὰ τὴν γέφυρα τίς πόλεως καὶ ἔπειτα ἔτρεξαν καὶ ἐξέπνισαν τὸν Ἐπίτροπο τοῦ Λαοῦ, τὸν Διοικητὴ τῆς Ἐθνοφρονοῦς καὶ τὸν Δῆμαρχο.

Ὅταν οἱ ταξιδιώτες ἔφρασαν ἐκεῖ τοὺς ἐσταμάτησαν καὶ τοὺς ἀπηγορεύσαν νὰ συνεχίσουν τὸ ταξίδι τους. Τότε ὁ Λουδοβίκος XVI, μόνος του, τοὺς εἶπε:

— Εἶμαι ὁ βασιλεὺς: νὰ ἡ γυναίκα μου σὰς ἔσοραξω νὰ μὲ μεταχειρισθῆτε μὲ τὸ σεβασμὸ πού ἔδειξαν πάντοτε οἱ Γάλλοι πρὸς τὸ βασιλεὺς τους.

Οἱ Ὀυσαόροι τοῦ Μπουγιέ, πού περιέμεναν ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά τῆς πόλεως, ἔφρασαν καὶ ἦθελαν νὰ τὸ σπαθὶ στὸ χερὶ νὰ ἐλευθερώσουν τὸ βασιλεὺς, μὰ καὶ ἡ Ἐθνοφρονοῦς εἶχε συγκεντρωθῆ ἐντομεταῦν καὶ γι' αὐτὸ δὲ μπόρεσαν νὰ κινήουν τίποτα.

Οἱ καμπίνες ἄρσαν νὰ γυροῦν στὶς ἐκκληρίεσ: οἱ κάτοικοι τῆς ἐξοχῆς ἔφρασαν ἔνοπλοι.

Ὁ Δελφίν εἶχε ἀποκοιμηθεῖ στὸ κρεβάτι τῆς κα. Σὺς τῆς γυναίσεως τοῦ Ἐπιτρόπου τὸν Βασιλέων, τὴν ὁποῖα ἡ Μαρία Ἄντουανέττα, καθύμνησεν ἀπῶν σ' ἓνα μπόγο ροῖχα προσπαθοῦσε νὰ τὴν καταφέρῃ νὰ πείσῃ τὸν ἄντρα τῆς νὰ φανῇ χολήσμονος στὸ βασιλεὺς.

Μὰ ἐκείνη φοβούμενη γιὰ τὸν ἄντρα τῆς ἀρνήθηκε.

— Αὐτοῦμοι πού δὲν μπορῶ νὰ σὰς φανῶ χολήσμη, μὰ ὅπως ἐσεῖς σέβπεσθε τὸ βασιλεὺς, σέβπετομα καὶ ἐγὼ τὸν ἄντρα μου. Ὅτὸν ξεκάνουν ἄν κἀνή τίποτε. Εἶνε ἀπειθνοσ, βλέπετε!

Στὶς ὄκτὸ τὸ βράδυ ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια ξαναβέρσαν στὸ ἀμάξι τῆς, παίρνοντασ τὸ δρόμο τοῦ Παρισίου. Μετὰ μὲ ὥρα ὁ Μπουγιέ, ἔφρασε προεχθῆ μὲ τὸν σύνταγμα τοὺς Βεργέννας. Ἐν ἔφρασε νοσῖτερα θὰ ἐλευθερώσει τὸ Λουδοβίκου, μὰ εἶταν πᾶ ἀργά. Ὁ Λουδοβίκος εἶχε φύγει. Ἡ βασίλει δὲν εἶχε πῶ βασιλεὺς καὶ ἡ Ἐπαναστάσις εἶχε πᾶ τὸν ἡμῆρ τῆς. Στὸ δρόμο οἱ κάτοικοι χωρῶν καὶ πόλεων ἐπαίρναν τὰ ὄπλα καὶ συνόδωναν τὴν κομπῆ. Ὑπολογίζεται ὅτι παραπῶν ὄκα πεντακόσους γυλιδες στρατιώτες εἶχαν συγκεντρωθῆ. Σκηνῆς ὀδυνηρῆς καὶ θλίβερες συνέβησαν. Ἐνας ἐργάτης, λημονώντασ τὸ σεβασμὸ πού ὀφείλεται στοὺς νικημένους, ἔβαλε τὴν γροθιά του στὸ πρόσωπο τοῦ βασιλέως βλασφημιώντας του. Ὁ βασιλεὺς δὲν ταράχησε, πέρασε γαλλήνος καὶ καρτερικὸς χορὶς νὰ πει λέξη. Στὸ Μπουτί, μερικοὶ ἐξερεπόμενοι θέλησαν νὰ κορματιάσουν τὸ βασιλεὺς ἀμάξι καὶ λίγο πῶ πέρα, ἓνα πλῆθος γυναίκες, ὀδύοντασ θέλησαν ν' ἀρπάξουν τὴν Μαρία Ἄντουανέττα, τὴν ὁποῖαν ἐβρίθαν χυδαῖοτατα. Ἡ Μαρία Ἄντουανέττα ἔμεινε ἀπαθῆ.

Στὶς 25 Ἰουνίου, στὶς 7 τὸ βράδυ, ἡ πένημι κομπῆ ἔμεινε μέσα στὸ Παρίσι. Πλῆθος ἀναριθμητὸ εἶχε συγκεντρωθῆ, μὰ ὅλοι ἦσαν σιωπηλοί. Στὸν τοῖσους ἦσαν κορματιέρες οἱ ἔξῃς πιναξίδες: «Ὅποιοι ἐσπυρμησιεὶ τὸ βασιλεὺς καὶ μαστιγώνεται: ἴσποιοι τὸν βρῖσει θὰ κρεμαστῆ».

Ἀπὸ ἐκείνη τὴν στιγμὴ ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια ἦταν ἀγμυλωτὸς στὸν Κεραμεῖο, τὸν ὁποῖο πῆγε μέρες πωσιτερα, γεματὴ ἐλλείδες, εἶχε ἐγκαταλείπει.

Jean Bernard

Ὁ Λουδοβίκος XVI, ἡ Μαρία Ἄντουανέττα καὶ ὁ Δελφίν.